

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/72/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6814201836
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6814201836.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o maloletú Q. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XX, XXX XX F. B., zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej, dieťa rodičov matky Q.. U. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. č. XX, XXX XX F. B., zastúpená advokátom Mgr. Martinom Jankovičom, so sídlom Advokátskej kancelárie Revúca, Železničná 257/19 a otca X. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. W. č. XX, v konaní o návrhu matky na schválenie právneho úkonu za maloleté dieťa od odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 4P/13/2014-53 z 15. 07. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Návrh matky na schválenie právneho úkonu maloletej okresný súd zamietol po zistení, že maloletá neuskutočnila žiadny právny úkon, ktorý by pre svoju platnosť podliehal schváleniu súdom. K návrhu na začatie konania priložila matka maloletej návrh zmluvy o zriadení vecného bremena datovaný dňom 25. 03. 2014 podpísaný len matkou maloletej, na ktorom absentuje podpis maloletého dieťaťa. Ak právny úkon nebol uskutočnený, nemôžu nastať právne následky, ktoré sa ním zamýšľali. Do rozhodnutia prvostupňového súdu nebol urobený za maloletú Q. žiaden právny úkon, ktorý by bolo potrebné schváliť. Náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie matka maloletej. Z odvolacích dôvodov vymedzených v § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) uplatnila dôvody podľa písmena a/, c/, d/ a f/ s tvrdením, že postupom okresného súdu sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel súd k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

V dôvodoch odvolania zdôraznila, že toho istého dňa 26. 03. 2014 podala na Okresný súd Revúca dva návrhy. Jeden na ustanovenie kolízneho opatrovníka maloletemu dieťaťu na uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena a druhý na schválenie právneho úkonu - zmluvy o zriadení vecného bremena v prospech matky, ktorú mala za maloletú povinnú podpísať súdom ustanovená opatrovníčka Q. S.. Okresný súd prideliť dvom návrhom samostatné spisové značky; návrh na schválenie právneho úkonu za maloleté dieťa prideliť do senátu 4P pod spisovú značku 4P/13/2014 a návrh na ustanovenie opatrovníka maloletemu dieťaťu na uzavretie predmetného právneho úkonu do senátu 8P pod spisovú značku 8P/79/2014. Okresný súd Revúca viedol dve samostatné konania, kde z povahy konaní jednoznačne vyplýva určitá postupnosť rozhodovania týchto vecí. V tomto prípade vydanie rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/79/2014 muselo predchádzať vydaniu rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 4P/13/2014. V čase, keď okresný súd rozhodol vo veci 4P/13/2014, navrhovateľka nie z vlastnej viny nemohla súdu predložiť zmluvu podpísanú povinnou vo forme perfektného právneho úkonu z dôvodu, že Okresný súd Revúca ešte vo veci 8P/79/2014 o ustanovení

opatrovníka dieťaťa na podpis zmluvy nerozhodol. Bolo povinnosťou sudcu Okresného súdu Revúca v konaní vedenom pod sp. zn. 4P/13/2014 postupovať tak, aby nezamedzil účastníkom prístup k súdu na prerokovanie veci. Súd mal účastníkom konania umožniť predložiť písomný právny úkon a nie odhŕať im možnosť konať pred súdom tým, že návrh zamietol v čase, kedy perfektný právny úkon nemohol byť z objektívnych príčin uskutočnený. Súdu vytykala, že hoci boli návrhy na začatie konania v oboch veciach podané súčasne, súd za obdobie troch mesiacov na jednej strane nedokázal vydať uznesenie o ustanovení opatrovníka maloletému dieťaťu za účelom uzavretia právneho úkonu za maloleté dieťa, ale na druhej strane „stihol“ iniciatívne vytyčiť pojednávanie vo veci návrhu na schválenie právneho úkonu za maloleté dieťa, aj keď už pri samotnom prejednávaní v tejto veci mu muselo byť zrejmé, že nie vinou navrhovateľky nebolo možné predložiť na súdom nariadenom pojednávaní podpísanú zmluvu maloletou. Za účelom úplného zistenia skutkového stavu žiadala navrhovateľka vypočuť v konaní maloleté dieťa, ktorého sa úkon týka. Maloletá Q. je vo veku 15,5 roka, t. j. vo veku spôsobilom na pochopenie významu konania, ktoré sa jej priamo týka. Tento návrh na vykonanie dôkazu sudca zamietol bez toho, aby to vôbec odôvodnil. Súdu nič nebránilo odročiť pojednávanie na iný neskorší termín za účelom zistenia názoru maloletého dieťaťa, kedy by už pravdepodobne malo zo strany súdu ustanoveného opatrovníka na uzavretie predmetného právneho úkonu a tento úkon by bol súdu predložený so všetkými zákonnými náležitosťami. Uznesenie o ustanovení opatrovníka maloletej na uzavretie právneho úkonu vydané vo veci sp. zn. 8P/79/2014 prevzal právny zástupca navrhovateľky až 06. 08. 2014. Až po doručení tohto uznesenia z dôvodu určitosť osoby ustanovenej za opatrovníka maloletému dieťaťu mohlo dôjsť k uzavretiu právneho úkonu zo strany maloletej. Navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, pretože odpadol podstatný dôvod, na základe ktorého prvostupňový súd návrh matky zamietol.

K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletej. Vyjadril súhlas so zriadením vecného bremena na majetok maloletej S. z dôvodu, že matka rekonštruuje rodinný dom vo vlastníctve maloletej a táto rekonštrukcia je v prospech dcéry aj za cenu zriadenia vecného bremena bezodplatného a doživotného bývania a užívania nehnuteľností uvedených v návrhu.

Krajský súd po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z potvrdenia elektronickej podateľne Okresného súdu Revúca je zistiteľné, že vec napadla na Okresný súd Revúca 26. 03. 2014 o 12:55:53 hod. a bola pridelená do senátu 4P pod sp. zn. 4P/13/2014. Predmetom konania podľa návrhu podaného matkou maloletého dieťaťa je schválenie právneho úkonu za maloletú, ktorým mala byť zmluva o zriadení vecného bremena uzavretá medzi matkou maloletej ako osobou oprávnenou z vecného bremena a maloletou ako osobou povinnou z vecného bremena, na základe ktorej by vzniklo matke právo bezodplatného a doživotného bývania a užívania nehnuteľností zapísaných na LV č. XX vedeného u Okresného úradu v Y., katastrálny odbor, pre kat. úz. a obec W., označených ako rodinný dom súpisného č. XX, postavený na parcele D. č. XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 767 m², rodinný dom súpisného č. XX postavený na parcele CKN č. XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 182 m² a parcel CKN XXX, XXX/X, XXX/X, XXX/X a XXX. Z listín predložených účastníkmi súd prvého stupňa správne zistil, že tieto nehnuteľnosti nadobudla maloletá kúpnu zmluvou uzavretou medzi predávajúcim E. W. a maloletou Q. S.. Správne je zistenie okresného súdu, že zmluva o zriadení vecného bremena nebola okresnému súdu doložená vo forme perfektného písomného právneho úkonu, iba návrh tejto zmluvy s dátumom 25. 03. 2014 podpísaný matkou maloletej ako osobou oprávnenou. Pred nariadením termínu pojednávania okresný súd nahliadol do spisov vedených u neho pod sp. zn. 3C/118/2008, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené a sp. zn. 8P/79/2014, v ktorom konal súd o návrhu matky na ustanovenie opatrovníka pre maloletú Q. na podpis zmluvy o zriadení vecného bremena. Stalo sa tak 31. 03. 2014, o čom svedčí zápis referátu na č. I. 19. Matka maloletej druhého zákonného zástupcu dieťaťa (otca) za účastníka konania neoznačila, ani o ňom neuviedla kontaktné údaje. Dňa 09. 06. 2014 dal sudca pokyn na zisťovanie pobytu otca dieťaťa a po odpovedi z Registra obyvateľov Slovenskej republiky ihneď určil vo veci termín pojednávania na 15. 07. 2014, na ktorý predvolal zákonných zástupcov maloletej a ustanoveného kolízneho opatrovníka. Pojednávania dňa 15. 07. 2014 sa zúčastnili matka, otec, kolízny opatrovník maloletej a právny zástupca matky. Po ich výsluchu súd prečítal listinné dôkazy a po poučení podľa § 120 ods. 4 O. s. p. skutočne

právny zástupca matky navrhol vypočúť maloletú Q., aby súd zistil jej názor na vec. Okresný súd návrh na doplnenie dokazovania vypočutím maloletého dieťaťa zamietol. V prejave podľa § 118 ods. 4 O. s. p. právny zástupca matky žiadala, aby súd „právny úkon, ktorý bol vyhotovený v riadnej forme“ schválil. Súd po vyhlásení dokazovania za skončené vo veci rozhodol a návrh matky na schválenie právneho úkonu za maloletú zamietol v podstate z dôvodu, že do rozhodnutia okresného súdu žiadny úkon, ktorý by súd mal schváliť, uskutočnený nebol.

Podľa § 154 ods. 1 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Stav, aký existoval v čase rozhodovania okresného súdu vo veci 4P/13/2014, nezavinil sudca prejednávajúci túto vec, ani Okresný súd Revúca, ako sa to snaží navodiť matka v odvolaní. Matka (jej právny zástupca) si bola vedomá, že súd môže schváliť len uskutočnený právny úkon. Potvrdzuje to text odvolania, kde uvádza „z povahy vedených konaní jednoznačne vyplýva určitá postupnosť rozhodovania týchto vecí, v tomto prípade vydanie rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/79/2014 z povahy veci muselo predchádzať vydaniu rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde v Revúcej pod sp. zn. 4P/13/2014“. Ak matka nezachovala postupnosť úkonu tým, že by požiadala súd o ustanovenie opatrovníka dieťaťa za účelom podpisu zmluvy o zriadení vecného bremena, ktorý by za maloletú podpísal zmluvu o zriadení vecného bremena a následne podala na súd návrh na schválenie právneho úkonu uskutočneného maloletou v zastúpení súdom ustanoveného opatrovníka, postihli ju dôsledky vyplývajúce z § 154 ods. 1 O. s. p., že súd nemohol jej návrhu na schválenie právneho úkonu dňa 15. 07. 2014 vyhovieť z dôvodu, že k tomuto dňu nebol uskutočnený úkon, ktorého schválenie sa žiadalo. Pri zápise vecí do súdnych registrov postupoval okresný súd v súlade s § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridávajú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schváleným ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí. Povinnosťou súdu je zapísať každý návrh spôsobom ustanoveným v § 51 ods. 1 Zákona o súdoch a zmena zákonného sudcu je možná len v zákonom vymedzených prípadoch. Tým, že sudca vo veci 15. 07. 2014 rozhodol, vec meritorne posúdil a rozhodnutím na základe skutkového stavu vyplývajúceho z vykonaných dôkazov, ktorý bol zistený úplne, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti účastníkom konať pred súdom, pretože sa pod odňatím možnosti konať pred súdom rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. Postup okresného súdu sa nepriečil ustanoveniu § 154 ods. 1 O. s. p.. Napriek tomu odvolací súd vyhovel odvolaniu matky a rozsudok okresného súdu zrušil práve podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. z dôvodu odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a týmto účastníkom je maloletá Q., na názor ktorej vzhľadom na vek mal súd podľa § 100 ods. 3 O. s. p. prihliadnuť a vypočúť ju aj bez návrhu matky z dôvodu, že sa prejednáva vec, ktorá sa týka jej budúcnosti a majetku a vzhľadom na vek je možné predpokladať rozumovú vyspelosť dieťaťa vyjadriť samostatne svoj názor k veci.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

V odvolacom konaní matka doložila overenú kópiu zmluvy o zriadení vecného bremena podpísanú za maloletú súdom ustanoveným opatrovníkom Q. S. 07. 08. 2014. Podľa obsahu tejto zmluvy povinná ako výlučný vlastníik nehnuteľností uvedených v článku 1 bod 1 zmluvy zriaďuje v prospech oprávnenej (matky) z vecného bremena vecné bremeno, ktoré zodpovedá právu bezodplatného a doživotného bývania a užívania nehnuteľností vymedzených v návrhu. Úlohou okresného súdu po vrátení veci na ďalšie konanie bude oboznámiť sa s obsahom tejto zmluvy, vypočúť maloletú Q., aby zistil jej názor na vec. I keď ustanovenie § 43 ods. 1 Zákona o rodine ukladá súdu venovať názoru maloletého dieťaťa náležitú pozornosť zodpovedajúcu jeho veku a rozumovej vyspelosti, neznamená to, že súd nemôže aj v prípade vyjadreného názoru dieťaťa na vec uvažovať o tom, či právny úkon, ktorý má v

mene maloletej schváliť, je na prospech dieťaťa. Súd musí zvážiť, či vynaložené finančné prostriedky matkou na rekonštrukciu nehnuteľnosti kúpenej maloletou oprávňuje doživotne a bezplatne zaťažiť nehnuteľnosť vo vlastníctve maloletej. Z konania matky je zrejmé, že zriadením vecného bremena chce chrániť predovšetkým svoje práva, ktoré by jej mohli vzniknúť investíciou do cudzieho majetku. Q. S. ako povinná z vecného bremena nemôže zmluvne zriadiť takéto vecné bremeno len v dôsledku nedostatku veku. Súd bude musieť zvažovať, či vzhľadom na už začaté práce s rekonštrukciou, ktorá je skutočne v záujme maloletej, nepostačuje ochrana práv matky, ktorá rekonštrukciu financuje zabezpečením jej práva bývania, užívania nehnuteľnosti do nadobudnutia plnoletosti maloletej, kedy sa maloletá Q. bude môcť rozhodnúť, či zriadi svojej matke právo bezodplatného a doživotného bývania a užívania nehnuteľnosti aj bez kontroly a schválenia súdom.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.